

19.03.2025

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2024/1826
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.02.2025/239
Karar Numarası : 2025/72
Başvuran : M.Ö.C.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : İstanbul Bilgi Üniversitesi
Muhatap Adres : -

I. KONU

1. Başvuru, depremzede olan başvuranın kızına öğrenim gördüğü muhatap Vakıf Üniversitesi tarafından ihtiyaç bursu verilmeyerek okul ücretinin ödetilmesinin ayrımcılık yasağının ihlali teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvurusunda özetle:

a. Kızının İstanbul Bilgi Üniversitesi Ekonomi ve İşletme (Finans) Bölümünde 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılında ...'üncü sınıf öğrencisi olduğunu, 6/2/2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremde Antakya'daki evlerinin ve işyerlerinin yıkıldığını, tedavi ve güvenlik gibi sebeplerden dolayı Ankara'ya taşındıklarını,

b. Kızının 28/2/2023 tarihinde Üniversite İdaresine deprem sürecini ve içine düştükleri durumu anlatan ve yeni dönemde okul ücreti yönünden desteğe ihtiyacı olduğunu aksi takdirde devlet okullarına geçmesi gerektiğini belirten bir elektronik posta gönderdiğini, Üniversitenin elektronik postaya yazılı cevap vermediğini, ancak talep olmaksızın kızına 2023 yılı Mart ile Haziran ayları arasında aylık 2.500,00 TL olmak üzere toplamda 10.000,00 TL destek ödemesi yaptığını,

c. Kendisinin de süreç içerisinde kampüse gidip öğrenci işleri ile görüştüğünü, depremzedelerin ücretsiz okutulacaklarının, dolayısıyla kızının da bu kapsamda olacağını öğrenci işleri tarafından kendisine iletildiğini ancak ısrarla yazılı cevap istemesine rağmen duyurunun Üniversite sınavı sonrası yeni kayıtlar aşamasında yapılacağını belirtildiğini,

ç. Yaz tatili başlangıcında kızına makul bir artışla bile okul ücretini ödeyemeyeceğini, naklini

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ankara’da bir Devlet üniversitesine almasını söylediğini, bunun üzerine kızının nakil için Üniversiteyi aradığını, kızına böyle bir işlem yapmamasının ve tüm depremzedelerin destekleneceğinin bildirildiğini,

d. 21/8/2023 tarihinde kızının başka okula nakli konusunda karar verip işlem yapabilmek için bir dönüş yapılmasını talep etmesine rağmen bu talebine yazılı bir cevabın verilmediğini, Üniversitenin 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı akademik takvimi açıklandığında sırasıyla okul kayıtları, ders kayıt randevuları ve burs başvurusu açıklamaları yapılacağını ilan edildiğini,

e. Kızının nakil talebini yineleyerek yeniden başvurduğunda ödeme yapmadığı takdirde ders seçemeyeceğine dair bir cevap aldığını, ödeme yaptıktan sonra geri ödeme alıp alamayacağını sorduğunda ise öğrenci işleri tarafından meblağın veya ek indirim tanınmasından artan kısmın hesaba iade edilebileceğinin söylendiğini, bunun üzerine zorlanarak da olsa okul ücretini yatırdığını,

f. Üniversite sınavından sonra yeni başlayan depremzede öğrencilerin tüm öğrenim hayatı için değişik şekillerde burslandırıldığını, ödemeyi geri almak istediğinde bunun mümkün olmadığını belirtildiğini, geri alma işlemi yapılırsa kızının sınıfta kalacağı ve tekrar ödeme yapması gerekeceği şeklinde cevap verildiğini,

g. Mezuniyet sonrasında Rektör Yardımcısının kızının mağduriyetini dinlediğini, bir hata olduğunu belirttiğini ve tekrar itirazda bulunulmasını tavsiye ettiğini, Rektör Yardımcısının tavsiyesine uygun olarak kızının tüm belgelerini dilekçe ekinde yeniden okula teslim ettiğini, ancak itirazın reddedildiğini,

ğ. Depremzedelere eşit yaklaşılması gerektiğini, yeni kayıt yapan depremzede öğrencilere tanınan hakların tamamının veya bir kısmının eğitimine devam eden depremzede öğrencilere de tanınmasının zorunlu olduğunu, aksi durumun eşitsizlik yaratacağını, ödeyebildiğinize göre servetiniz var yaklaşımı ile eşitlik ilkesinin ihlal edildiğini iddia etmekte ve haksız tahsil edilen okul ücretinin ve ödetilen faizlerin, ödeme tarihinden itibaren işlemiş faizleri ile birlikte tarafına ödenmesini talep etmektedir.

3. Muhatap Üniversite tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) Kanunu’nun 17’nci maddesi uyarınca Kuruma yapılan başvurularda doğrudan zarar görme şartının arandığı, ancak başvuranın doğrudan zarar gören sıfatını haiz olmadığı, zira dilekçesindeki iddialarının kızına yönelik servet temelli ayrımcılık yapıldığına ilişkin olduğu, başvuranın kızının vekili ya da vasisi olduğuna dair geçerli bir belge sunmadığı,

b. Başvuran her ne kadar ayrımcılık yasağının servet temelinde ihlal edildiğini iddia etmekteyse de başvuranın iddialarının 6701 sayılı Kanun’da yer alan temellerle ilişkilendirilemeyeceği, zira servetin kelime anlamı itibarıyla varlık, zenginlik, mal, mülk olarak tanımlandığı, kişilerin ekonomik durumları nedeniyle ayrımcılığa uğradığı hallerde servet temelinde ayrımcılık oluşacağı, başvuranın iddialarının bunlarla ilişkilendirilemeyeceği,

c. 6/2/2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen öğrencilere imkanları dahilinde Üniversitenin yardım etmeye çalıştığı, bu yardımlar çerçevesinde içinde bulunduğu durumu ileten ve belgelendirilen öğrencilere 4 aylık süreyle maddi destek sağlandığı,

ç. 27/2/2023 tarihli ve ... sayılı Mütevelli Heyet Kararı ile depremzede öğrencilere anne ve/veya baba kaybında ölüm raporunun ibrazı ile aylık 5.000,00 TL, ev ve işyeri yıkımında ilgili yıkım belgesinin sunulmasıyla birlikte aylık 2.500,00 TL 4 ay süreyle karşılıksız ihtiyaç bursu sağlanmasına oy birliğiyle karar verildiği,

d. Başvuranın kızının 28/2/2023 tarihli elektronik posta ile Antakya’da yaşadığından bahisle depremden etkilendiğini ve belgelerini ilettiği, Üniversitenin Mütevelli Heyet kararı doğrultusunda öğrenciye Mart ayından başlamak üzere 4 ay boyunca aylık 2. 500,00 TL nakdi destek verildiği, öğrenciye 8/3/2023 tarihinde bilgilendirme yapıldığı,

e. Başvuranın kızına mutlaka ek destek verileceği, tüm depremzedelerin ücretsiz okutulacağı dolayısıyla başvuranın kızının da bu kapsamda olacağı söylemlerine yönelik hiçbir belge sunulmadığı, nitekim Üniversitenin böyle bir açıklamada bulunmasının mümkün olmadığı, koşulları sağlayan öğrencilere sadece ihtiyaç bursu başvurusu imkanı tanındığı,

f. İstanbul Bilgi Üniversitesi Burs ve Destek Programları Yönergesi ile koşulları sağlayan öğrencilere ihtiyaç bursu olanağı sunulduğu, ilgili bursun kontenjanı, miktarı, koşulları ve oranı gibi hususlarda Mütevelli Heyete takdir yetkisi tanındığı,

g. Başvuranın kızının 20/6/2023 tarihinde online olarak ihtiyaç bursu başvurusunda bulunduğu, öğrencinin başvurunun sonuçlanıp sonuçlanmadığına ilişkin 21/8/2023 tarihli elektronik postasına cevap verildiği, ilgili mail ile öğrencinin burs başvurusunu beklerken ödeme tarihini kaçırması ihtimaline istinaden bu durumun bir sorun teşkil etmeyeceği, eski öğrencilerin kayıt döneminin devam ettiği, öğrencilerin başvuru sonuçlarını beklerken kayıt yaptırabileceği, ders seçmek için randevu alınmasının önünde bir engel olmadığının belirtildiği, Üniversitenin “ödeme yapılmadığı takdirde ders seçimi yapamazsınız” şeklinde bir yönlendirme yapmadığı,

ğ. Öğrencinin burs başvurusunun burs komitesi tarafından değerlendirildiği, öğrencinin öğrenim ücretini hali hazırda yatırmış olduğu da dikkate alınarak burs başvurusunun olumsuz sonuçlandığı ve 25/9/2023 tarihinde mesaj yoluyla bilgilendirme yapıldığı, Üniversitenin ısrarla yazılı cevap vermediği ve öğrencinin sorularını yanıtlamadığı iddialarının gerçeklikten uzak olduğu, sürecin titizlikle yürütüldüğü ve öğrenciye gerekli bilgilendirmelerin eksiksiz şekilde yapıldığı,

h. İhtiyaç bursunun mahiyeti gereği maddi veya manevi zorluklar sebebiyle eğitim ücretini ödeyemeyeceğini belgeleyen öğrenciler için geçerli olduğu, başvuranın iddia ettiği gibi öğrencinin ödeme yapmaya zorlandığına veya burs başvurusu sonuçlandıktan sonra okul ücretinin iade edileceğine dair herhangi bir yazışma yapılmadığı, başvuranın iddialarının asılsız olduğu,

i. Yükseköğretim Kurulunun 10/5/2023 tarihli duyurusunda depremde etkilenen illerde ikamet eden adaylara, deprem bölgesindeki üniversitelere yerleşirken genel kontenjandan eksiltme yapmadan % 25 oranında ek depremdede kontenjanı ayrılacağı ve vakıf üniversitelerinde ise her bir program için 1'er kontenjan tahsis edileceğinin kararlaştırıldığı, duyuruda "Herhangi bir yükseköğretim programına kayıtlı, mezun durumda olan veya üniversite öğrenciliğinden ilişkisi kesilmiş adayların bu kontenjanlardan yararlanamayacağını" hususunun vurgulandığı, bu durumun 2023 Yükseköğretim Kurumları Sınavına (YKS) girecek öğrencileri kapsadığı ve hâlihazırda eğitimine devam eden depremdede öğrencileri içermediği,

i. Muhatap Üniversitenin bir vakıf yükseköğretim kurumu olarak, eğitim-öğretim ile idari, mali ve ekonomik konularda Yükseköğretim Kurulunun gözetim ve denetimine tabi olduğu, ilgili duyuru doğrultusunda işlem tesis edildiği, servet temelli bir ayrımcılık olmadığı,

j. Ayrıca başvuranın dilekçesinde Üniversiteye ödenen bedelin ödeme tarihinden itibaren işleyen faizleriyle birlikte tahsil edilmesi talep ettiği, TİHEK'in bu talebi karşılamaşının mümkün olmadığı, Kurumun görev ve yetkileri çerçevesinde ihlal yapıldığı sonucuna ulaşması durumunda dahi bu ihlali tazmin etmek veya parasal bir iade gerçekleştirmekle sorumlu olmadığı yalnızca idari yaptırım kararı verebileceği,

k. Başvurunun öncelikle inceleme şartlarını taşımadığı gerekçesiyle kabul edilmezlik kararı verilmesi, aksi takdirde ayrımcılık ve eşitsizliğe yol açan herhangi bir uygulama bulunmadığından bahisle ihlal yapılmadığına karar verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

4. Muhatapın yazılı görüşüne karşı başvuran özetle:

a. Öğrencilerin Üniversite mezuniyetlerinden sonra ekonomik özgürlüğüne kavuştuğunu, Banka ve okul kayıtlarından açıkça anlaşılacağı üzere ödemelerin kendisi tarafından yapıldığını, uygulamalardan mali yönden doğrudan zarar gören kişinin kendisi olduğunu,

b. Kızına makul bir artışla bile okul ücretini ödeyemeyeceğini, naklini Ankara'da bir Devlet üniversitesine almasını söylediğini, bunun üzerine kızının Üniversiteye başvuru yaptığını, ancak Üniversitenin talebine karşılık vermediğini, okul ücretinin ödenmesi üzerine burs başvurusunun olumsuz sonuçlandırıldığına ikrar edildiğini, bunun servet temelinde ayrımcılık olduğunu,

c. Deprem nedeniyle ekonomik durumlarının kalmadığı, Ankara'da bir Devlet Üniversitesine nakil talebinde bulunduklarını, cevaben ihtiyaç burslarının Eylül ayında açıklanmasının hedeflendiğinin belirtildiğini,

ç. Burs talebine ilişkin sonuçların Eylül ayında açıklanması nedeniyle nakil sürelerini kaçırdıklarını, nakil için son tarihin Ağustos ayı olduğunu, bu sürede cevaplandırılmayan talebin sonrasında ödeme gücü olması nedeniyle olumsuz sonuçlandırılmasının ayrımcılık teşkil ettiğini,

d. Nakil taleplerine süresi geçtikten sonra cevap verilmesinin sürecin titizlikle yürütülmediğini ortaya koyduğunu, okul çalışanları ile yapılan görüşmelerde istek olmadan verilen destekten sonra istek halinde daha fazla destek verileceğinin belirtildiğini, Üniversitenin kendisinde destek verileceği yönünde beklenti ve inanç oluşturduğunu,

e. Yükseköğretim Kurulunun duyurularında eğitime devam eden öğrencilere destek olunmaması yönünde beyan olmadığını, nakil taleplerinin cevapsız bırakılmasının hiçbir koşulda kabul edilemeyeceği, ödeme gerçekleştiği için burs talebinin reddedilmesinin servet temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini belirterek başvuru dilekçesindeki iddialarını yinelemiş ve gerekli yaptırımların uygulanmasını talep etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

6. 6701 sayılı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Herkes hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.(...)"

7. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

" (...) f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" (...)"

8. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1)Ayrımcılık yasağı ihlalinde zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun konusu" başlıklı 31'inci maddesi şöyledir:

"Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Başvurunun kanuni temsilci veya vekil aracılığıyla yapılması" başlıklı 37'nci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Başvurular, kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabilir. Kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması zorunludur."

11. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir."

12. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön inceleme üzerine verilecek kararlar" başlıklı 49'uncu maddesinin altıncı fıkrası şu şekildedir:

"(6) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir."

13. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvuruyla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvuruyla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (TİHEK) amacı; insan onurunu temel alarak

insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

15. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

16. 6701 sayılı Kanunu'nun 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında Kanun kapsamında yasaklanan ayrımcılık temelleri "*cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş*" olarak sıralanmıştır. Anılan temeller, sayma suretiyle (numerus clausus) belirlenmiş olup bunların dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller Kanun kapsamı dışında kalmaktadır. Dolayısıyla 6701 sayılı Kanun kapsamında ayrımcılık yasağı açısından bir inceleme yapabilmek için ayrımcılık yasağını ihlal ettiği ileri sürülen muamelenin ve/ya uygulamanın mezkûr Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden birine veya birden fazlasına dayalı gerçekleşmesi gerekmektedir.

17. Servet kavramı; zenginlik, varlık, mal-mülk olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir tanımında ise sahibinin belli bir zamana değin biriken varlıklarının o anki toplam değeri veya sahibine gelir sağlayan taşınır ve taşınmaz değer olarak ifade edilmektedir. Kişinin maddi olanakları ve varlıklarını yapısında barındıran bir kavram olan serveti sebebiyle meşru ve makul bir temele dayanmayan farklı muameleye maruz kalması, ayrımcılık yasağının ihlaline sebebiyet vermektedir. (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), Ayrımcılık Temelleri Serisi, No:7, Servet Temelinde Ayrımcılık El Kitabı, Ankara, s.3).

18. Servet temeli, uluslararası belgelerde çeşitli kavramlarla ifade edilmekte, sosyo-ekonomik statü, sosyal köken, sosyal statü, sosyal konum, sosyal durum, sosyal sınıf, mülkiyet, ekonomik durum, mali durum ve işsizlik gibi ayrımcılık temelleriyle birlikte ele alınmakta veya bu kavramların yerine kullanılmaktadır. Örneğin; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde (AİHS) "servet" kelimesi kullanılırken Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi'nde (ESKHS) "mülkiyet" ifadesi yer almaktadır. (TİHEK, Ayrımcılık Temelleri Serisi, No:7, Servet Temelinde Ayrımcılık, s.3).

19. Servete dayalı ayrımcılık; toplumun farklı kesimlerinden insanların gelir düzeylerinde bulunan orantısızlıklar nedeniyle farklı muamelelere maruz kalması veya refah seviyeleri ile bağlantılı olarak hizmetlere eşit bir şekilde erişememeleri olarak kendini göstermektedir (TİHEK, B. No:2022/480, K. No: 2022/926, 15/12/2022, para. 19).

20. ESKHK'nin 20 sayılı Genel Yorumu'nda, "ekonomik ve sosyal durum" nedeniyle maruz

kalınabilecek ayrımcılık durumlarının “başka statüler” adı altında birlikte ele alındığı görülmektedir. Nitekim Komite’ye göre “*Bireyler ve gruplar toplum içerisinde belirli bir ekonomik ya da sosyal gruba ya da tabakaya mensup olmaları nedeniyle keyfî muameleye maruz kalmamalıdır. Yoksulluk içerisinde yaşayan ya da evsiz bir kişi, sosyal ve ekonomik durumu nedeniyle yaygın şekilde ayrımcılığa, yaftalamaya ve olumsuz kalıp yargılara maruz kalabilir ve bu durum söz konusu kişinin diğer kişilerle eşit biçimde eğitim ve sağlık olanaklarından yararlanmasının ve yanı sıra kamusal mekânlara eşit bir biçimde erişiminin engellenmesine yol açabilir.*” (TİHEK, K. No: 2022/926, para. 20).

20. Başvuran başvuru dilekçesinde Kahramanmaraş merkezli depremde evinin ve işyerinin yıkıldığını, tedavi ve güvenlik gibi sebeplerden dolayı Ankara’ya taşındıklarını, içine düştükleri durum nedeniyle muhatap vakıf Üniversitesinde okuyan kızının yeni dönemde okul ücreti yönünden desteğe ihtiyacı olduğunu, aksi takdirde devlet okuluna naklinin gerektiğini, bu konuda muhatap Üniversiteden talepte bulunmasına rağmen talebinin olumlu karşılanmadığını ve bu uygulamanın servet temelinde ayrımcı uygulama olduğunu iddia etmektedir. Başvuranın iddialarına karşılık muhatap, Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen öğrencilere imkânları dâhilinde Üniversitenin yardım etmeye çalıştığını, bu yardımlar çerçevesinde içinde bulunduğu durumu ileten ve belgelendirilen öğrencilere 4 aylık süreyle maddi destek sağlandığını, başvuranın kızına da nakdi destek verildiğini, Üniversitenin tüm depremzedelerin ücretsiz okutulacağı yönünde açıklamada bulunmasının mümkün olmadığını, koşulları sağlayan öğrencilere sadece ihtiyaç bursu başvurusu imkânı tanındığını ifade etmektedir.

21. 6701 sayılı Kanun kapsamında ayrımcılık yasağı açısından bir inceleme yapabilmek için ayrımcılık yasağını ihlal ettiği ileri sürülen muamelenin ve/ya uygulamanın mezkûr Kanun’da sayılan ayrımcılık temellerinden birine veya birden fazlasına dayalı gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu nedenle başvuranın ayrımcılık iddiasının 6701 sayılı Kanun kapsamında incelenebilmesi için farklı muamele teşkil ettiği ileri sürülen eylemler ile ayrımcılık temelleri arasında nedensellik bağının ortaya koyulması gerekmektedir. Ancak başvuran maruz kaldığını iddia ettiği ayrımcı muamele ile servet temeli arasındaki nedensellik bağını ortaya koyamamış ve bu nedensellik bağı Kurumumuzun yapmış olduğu inceleme ve araştırma neticesinde de tespit edilememiştir. Ayrıca başvuru konusunun 6701 sayılı Kanun’da sayılan diğer ayrımcılık temellerinden herhangi biri kapsamında da ele alınamayacağı değerlendirilmiştir.

22. 6701 sayılı Kanun’un 17’nci maddesi uyarınca ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. Ayrıca Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 37’nci maddesinde; kanunî temsilci veya vekil tarafından da başvuru yapılabileceği, bu şekilde yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır. Ancak başvuranın dilekçesindeki iddiaların kızına yönelik servet temelli ayrımcılık yapıldığına ilişkin olduğu ve başvuranın kızının vekili ya da vasisi olduğuna dair geçerli bir belge sunmadığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede somut olay kapsamında başvuranın 6701 sayılı Kanun’un 17’nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar gördüğü iddiasında bulunarak başvuru yapma hakkını haiz

olmadığı değerlendirilmektedir.

23. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde; Kuruma yapılan başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulacağı ve sonucunda Kurumun görev alanına girip girmediği yönünden inceleneceği; aynı Yönetmelik'in 67'inci maddesinin ikinci fıkrasında ise; ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verileceği hüküm altına alınmıştır. Netice olarak, başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; başvurunun Kanun hükümlerinde yer alan ayrımcılık temellerine dayanmaması, yapılan inceleme ve araştırmada başvuranın ileri sürdüğü iddiaların herhangi bir ayrımcılık temeli ile nedensellik ilişkisi tespit edilememesi ve başvuranın başvuru hakkını haiz olmaması nedeniyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11/2/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
II. Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi